

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

06-05-209S

СИЛАБУС SYLLABUS	Підприємницька діяльність Entrepreneurial activity	
Шифр за ОП Code in Degree Programme	ОК. 1.18	
Освітній рівень Level of Education	Бакалаврський (перший) Bachelor's (first)	
Галузь знань Field of Knowledge	18	Виробництво та технології Production and technology
Спеціальність Field of Study	183	Технології захисту навколишнього середовища Environmental protection technologies
Освітня програма Degree Programme	Технології захисту навколишнього середовища Environmental protection technologies	

РІВНЕ – 2023

Силабус навчальної дисципліни «Підприємницька діяльність» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) ступеня, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Технології захисту навколишнього середовища» спеціальності 183 «Технології захисту навколишнього середовища». Рівне. НУВГП. 2023. 10 с.

ОПП на сайті
університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/24615>

Розробники силабусу: *Подлевський Андрій Анатолійович,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів та економічної безпеки*

Костюкевич Аліна Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва

Силабус схвалений на засіданні кафедри
трудова ресурсів і підприємництва
Протокол №18 від «5» липня 2023 року

Завідувач кафедри:
Мишук Г.Ю., д.е.н., професор

Керівник освітньої програми «Технології захисту навколишнього середовища»:
Статник І.І., к.с-г.н., доцент

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ агроєкології та землеустрою
Протокол № 1 від «29» серпня 2023 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ агроєкології та землеустрою:
Прищеп А.М. д.с-г.н., професор

© НУВГП, 2023

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	<i>Бакалавр</i>
Освітня програма	<i>Технології захисту навколишнього середовища</i>
Спеціальність	<i>183 «Технології захисту навколишнього середовища»</i>
Рік навчання, семестр	<i>3/6/, 4/8</i>
Кількість кредитів	<i>3</i>
Лекції:	<i>10/2</i>
Практичні заняття:	<i>20/4</i>
Самостійна робота:	<i>60/84</i>
Курсова робота:	<i>ні</i>
Форма навчання	<i>денна/ заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Мова викладання	<i>українська</i>
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА	
ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА	
Лектор	<i>Костюкевич Аліна Миколаївна доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва, к. е. н., доцент, менеджер проектів ГО «Регіональний центр євроінтеграційних проектів»</i>

Вікіситет	http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Костюкевич Аліна Миколаївна
ORCID	http://orcid.org/0000-0002-9930-9731
КАНАЛИ КОМУНІКАЦІЇ	a.m.kostiukevych@nuwm.edu.ua +38068-022-0711 Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Розвиток підприємницької культури в українських університетах та підприємницьких навичок у студентів і викладачів є критично важливою складовою створення ефективної екосистеми розвитку підприємництва в Україні.

Університет – найкраще середовище для розроблення перших студентських підприємницьких проєктів. Протягом навчання студенти можуть впроваджувати свої наукові та інженерні доробки, курсові роботи, ідеї у бізнес-проєкти.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Підприємницька діяльність» є формування системи знань і практичних навичок щодо генерування ефективних бізнес-ідей, розроблення бізнес-планів власних ідей, організації та управлінні потенційними видами бізнесу, а також підготовка студентів до участі в інкубаційних, акселераційних і грантових програмах підтримки бізнесу.

ПОСИЛАННЯ НА РОЗМІЩЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ НА НАВЧАЛЬНІЙ ПЛАТФОРМІ MOODLE ТА НА ПЛАТФОРМІ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ТА ЇХНІХ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=4163>

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ (МІСЦЕ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ В СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНІЙ СХЕМІ)

Освітні компоненти: нормування антропогенного навантаження на природне середовище

КОМПЕТЕНТНОСТІ

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК6. Здатність розробляти та управляти проєктами.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПР4. Обґрунтовувати природозахисні технології, базуючись на теоретичному змісті предметної області.

ПР5. Вміти розробляти проєкти з природоохоронної діяльності та управляти комплексними діями щодо їх реалізації.

ПР6. Обґрунтовувати та застосовувати природні (безпечні) та штучні системи і процеси в основі природозахисних технологій відповідно екологічного імперативу та концепції сталого розвитку.

ПР11. Вміти застосувати знання з вибору та обґрунтування методів та технологій збирання, сортування, зберігання, транспортування, видалення, знешкодження і

переробки відходів виробництва й споживання; оцінювати їх вплив на якісний стан об'єктів довкілля та умов проживання і безпеку людей.

ПР14. Вміти обґрунтовувати ступінь відповідності наявних або прогнозованих екологічних умов завданням захисту, збереження та відновлення навколишнього середовища.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Зазначено нижче в таблиці

ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Вивчення дисципліни досягається інформаційним, ілюстративним та проблемним методами навчання: – лекції супроводжуються демонстрацією схем, таблиць з мультимедійним супроводом.

На практичних заняттях розглядаються та розв'язуються задачі, наближені до реальних ситуацій: використовується роздатковий матеріал (наочність) для формування у студентів системного мислення, розвитку пам'яті;

- проводиться дискусійне обговорення проблемних питань;
- задаються провокаційні питання.

Навчання супроводжується опрацюванням нормативної, навчальної літератури, а також періодичних видань.

При викладанні освітнього компонента для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як: проблемні лекції, робота в мікрогрупах, семінари-дискусії, кейс-метод, метод мозкового штурму, перевернутого класу, метод "переваги та недоліки", ділові ігри

ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання: мультимедійне обладнання, ноутбук;

-програмне забезпечення: MS Windows, доступ до Інтернет;

-програмне забезпечення: навчальна платформа Moodle.

ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно вчасно та якісно виконати завдання для самостійної роботи, вчасно здати модульні контролю знань.

Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань студентів шляхом практичної перевірки всіх виданих завдань та опитування, захисту та презентації індивідуальних робіт.

За вчасне та якісне виконання завдань для самостійної роботи та опанування курсу, студент отримує такі **обов'язкові** бали:

60 балів поточне оцінювання, яке включає:

до 40 балів – за виконання та захист індивідуальної роботи щодо розробки бізнес-ідеї та складання бізнес-плану;

до 15 балів – за проходження та захист онлайн курсів за тематикою курсу, визначеного лектором або запропонованих здобувачем вищої освіти із погодженням з лектором курсу на початку навчання;

Перелік пропонованих онлайн-курсів на

Prometheus: (<https://courses.prometheus.org.ua/courses/Prometheus/>):-

[Основи фінансів та інвестицій](#) 4 бали

[Наука повсякденного мислення](#) 6 балів

[Як створити стартап](#) 7 балів

5 балів – за роботу на практичних заняттях, участі в дискусійних лекціях, тренінгах, ділових іграх, опитуванні, написанні міні-есе тощо;

40 балів – модульний контроль:

20 балів – модуль 1;

20 балів – модуль 2.

Усього 100 балів.

Детальний розподіл балів за курсом розміщено у навчальній платформі Moodle за посиланням: <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=4163>

Студенти можуть отримати **додаткові** бали за: виконання рефератів, есе дослідницького характеру за темою курсу. Тему дослідницької роботи можна вибрати самостійно за погодженням із викладачем. **Додаткові бали студентам**

також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Модульний контроль проходить у формі тестування. У тесті 30 запитань різної складності: рівень 1 – 10 запитань по 1,0 бали (10 балів), рівень 2 – 3 запитань по 2,0 бали (6 балів), рівень 3 – 1 завдання по 4 бали (4 бали). Усього – 20 балів.

Лінк на нормативні документи, що регламентують проведення поточного та підсумкового контролів знань студентів, можливість їм подання апеляції: <http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenti>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Генеруй бізнес-ідею. Посібник для підприємця. / Міжнародна організація праці. Навчальні матеріали в рамках проекту МОП «Інклюзивний ринок праці для створення робочих місць в Україні. 2015. 65 с.

2. Курс «Інноваційне підприємництво та управління стартап- проектами» для студентів усіх спеціальностей. Робочий зошит викладача. Громадська організація «Платформа інноваційного партнерства» (УЕР™). Київ, 2021.

3. Олександр Остервальдер, Ів Пінье. Створюємо бізнес-модель. Київ. Наш формат. 2017. 218 с.

4. Подлевський А.А. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Бізнес-план: просто про складне» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів усіх освітньо-професійних програм спеціальностей НУВГП денної і заочної форм навчання [Електронне видання]. Рівне: НУВГП, 2021. 57 с. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/20828/>

5. Розпочни свій бізнес. Навчальний посібник для потенційних підприємців і підприємців-початківців. / Міжнародна організація праці. Навчальні матеріали в рамках проекту МОП «Інклюзивний ринок праці для створення робочих місць в Україні. 2015. 116 с.

6. Савіна Н.Б., Костюкевич А.М. Підприємництво і бізнес-планування : навчальний посібник. Рівне: НУВГП, 2011. 195 с. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/2198/>

Допоміжна:

7. Боб Дорф, Стів Бленк. Священна книга стартапера. Як збудувати успішну компанію. Наш формат. 2019. 512 с.

8. Ерік Райз. Стартап без помилок. Посібник зі створення успішного бізнесу з нуля. Київ. Vivat. 2016. 398 с.

9. Козловський В. О., Лесько О. Й. Бізнес-планування: навч. посібн. Вінниця : ВНТУ. 2005. 189 с.

10. Господарський кодекс України: Закон України від 16 01. 2003 р. № 436-IV. Дата оновлення: 29.07.2022. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 10.06.2023).

11. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. Дата оновлення: 15.08.2022. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 02.06.2023).

12. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 01. 2003 р. № 435-IV. Дата оновлення: 15.08.2022. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 10.06.2023).

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТ

1. Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua>

2. Офіційний веб портал Верховна рада України URL: <http://rada.gov.ua>

3. Business model canvas: URL: <https://www.businessmodelsinc.com/about-bmi/tools/business-model-canvas/>.

4. Prometheus: Дизайн-мислення для інновацій: <https://prometheus.org.ua/designthinking>.

5. The Mom Test. Youtube's video: <https://www.youtube.com/watch?v=H1a1jzhan7.8>.

6. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

7. Онлайн-платформа «Дія.Бізнес». URL: <https://business.diia.gov.ua/>

8. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ПЕРЕЛІК СОЦІАЛЬНИХ, «М'ЯКИХ» НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

Аналітичні навички, формування власної думки, здатність логічно обґрунтовувати свою позицію, здатність до комплексного вирішення проблеми, здатність оцінювати ризики та приймати рішення, управлінські якості, навички підприємливості та інші.

ДЕДЛАЙНИ ТА ПЕРЕСКЛАДАННЯ

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>. Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі. Оголошення стосовно дедлайнів здачі частин навчальної дисципліни відповідно до політики оцінювання оприлюднюються на сторінці даної дисципліни на платформі MOODLE за календарем.

НЕФОРМАЛЬНА ТА ІНФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного положення <http://nuwm.edu.ua/sp/neformalna-osvita>.

Також студенти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опановувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, повинні мати зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми.

ПРАВИЛА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю, передбачає позбавлення студента подальшого права здавати матеріал і у нього виникає академічна заборгованість. За списування під час виконання окремих завдань, студенту знижується оцінка у відповідності до ступеня порушення академічної доброчесності. Документи з Академічної доброчесності викладені сайті університету <http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>.

Студент зобов'язаний дотримуватися Кодексу честі студентів НУВГП, який встановлює загальні моральні принципи та правила етичної поведінки осіб, які навчаються в університеті, та якими вони мають керуватися у своїй діяльності: <http://ep3.nuwm.edu.ua/4917/1/Кодекс%20честі%20студентів%20зах.pdf>.

Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями встановленими Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату в НУВГП:

Принципи доброчесності у НУВГП та відповідність показникам забезпечення якості вищої освіти регламентовано НАЗЯВО та положеннями відділу якості освіти НУВГП.

Сайт НАЗЯВО: <https://naqa.gov.ua/>

Відділ якості освіти НУВГП: <https://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/vyo>

ВИМОГИ ДО ВІДВІДУВАННЯ

Лекції і практичні заняття відбуваються в офлайн або онлайн режимі згідно розкладу. Консультації будуть проводитися онлайн за допомогою Google Meet за кодом у домовлений зі студентами час. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі (змішана форма навчання) за погодженням із керівником курсу. Здобувачі можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки, але виключно в навчальних цілях з даної дисципліни.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Всього-	у тому числі		

	го	Лекції	Прак-тичні	Само-стійна робота
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Генерація бізнес-ідеї				
Тема 1. Підприємницька екосистема	7	1		6
Тема 2. Генерація підприємницької ідеї	11	1	2	8
Тема 3. Оцінка підприємницької ідеї	9	1	2	6
Тема 4. Дослідження ринку	9	1	2	6
Тема 5. Бізнес-моделювання підприємницької ідеї	7	1	2	4
Разом за змістовим модулем 1	43	5	8	30
Змістовий модуль 2. Основи бізнес-планування				
Тема 6. Аналіз зовнішнього середовища	8	1	2	5
Тема 7. Розробка маркетингової стратегії	8	1	2	5
Тема 8. Планування виробництва	8	1	2	5
Тема 9. Управління власним бізнесом	8	1	2	5
Тема 10. Фінансове забезпечення підприємницької діяльності	8	1	2	5
Тема 11. Презентація власних проєктів	7	-	2	5
Разом за змістовим модулем 2	47	5	12	30
Усього годин	90	10	20	60

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лекцій 10 год	Прак. 20 год	Самостійна робота 60 год
----------------------	---------------------	---------------------------------

Лекційні та практичні заняття

Тема 1. Підприємницька екосистема	
Кількість годин: лекції – 1 практ. – 0	ПР6
Опис теми	Суть підприємливості, підприємництва та підприємця. Основні елементи підприємницької екосистеми. Особливості підприємницької екосистеми в Україні та світі. Кейси успішних підприємців та підприємницьких екосистем. Література [1, 2, 3, 4, 6, 8, 12]
Тема 2. Генерація підприємницької ідеї	
Кількість годин: лекції – 1 практ. – 2	ПР6
Опис теми	Суть підприємницької ідеї. Основні джерела підприємницьких ідей. Методи та інструменти генерування ідей. Відбір ідей. Суть та етапи дизайн-мислення. Суть циклу customer development. Література [1, 2, 3, 4, 6, 8, 9, 12]
Тема 3. Оцінка підприємницької ідеї	
Кількість	ПР4, ПР5

годин: лекції – 1 практ. – 2	
Опис теми	<p>Поняття цінності в бізнесі. Підходи до оцінки та валідації бізнес-ідей. SWOT-аналіз підприємця та бізнес-ідей. Відбір кращих бізнес-ідей.</p> <p>Література [1, 2, 3, 4, 6, 8, 9, 12]</p>
Тема 4. Дослідження ринку	
Кількість годин: лекції – 1 практ. – 2	ПР6
Опис теми	<p>Аналіз галузі майбутнього бізнесу. Визначення тенденцій розвитку ринку. Способи дослідження ринку. Сегментація споживачів та вибір цільового ринку. Створення портрету клієнта. Канва ціннісної пропозиції.</p> <p>Література [1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 12]</p>
Тема 5. Бізнес-моделювання підприємницької ідеї	
Кількість годин: лекції – 1 практ. – 2	ПР5
Опис теми	<p>Відомі бізнес-моделі. Суть та основні модулі Business Model Canvas та Lean Canvas. Суть, задачі та принципи створення MVP. Опис продукції підприємства. Визначення місії та цілей бізнесу.</p> <p>Література [1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 12]</p>
Тема 6. Аналіз зовнішнього середовища	
Кількість годин: лекції – 1 практ. – 2	ПР11
Опис теми	<p>Визначення основних стейкхолдерів бізнес-проекту. Методи аналізу конкурентів. Фактори аналізу конкурентів. Робота із потенційними партнерами. Вплив місцевої громади та влади на бізнес.</p> <p>Література [1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12]</p>
Тема 7. Розробка маркетингової стратегії	
Кількість годин: лекції – 1 практ. – 2	ПР11, ПР14
Опис теми	<p>Суть маркетингової стратегії та системи маркетингу. Аналіз каналів збуту та постачання. План закупівель. Реклама та рекламний бюджет. Визначення прогнозних обсягів реалізації продукції та частки бізнесу на ринку. Ключові метрики бізнесу.</p> <p>Література [1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 12]</p>
Тема 8. Планування виробництва	

Кількість годин: лекції – 1 практ. – 2	ПР6, ПР11
Опис теми	Суть витрат на виробництво. Виробничий процес. Оцінка необхідних основних та оборотних засобів. Постійні та змінні витрати. Розрахунок собівартості товарів та послуг. Кошторис витрат та калькуляція продукції. Література [1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 17, 18, 19]
Тема 9. Управління власним бізнесом	
Кількість годин: лекції – 1 практ. – 2	ПР5
Опис теми	Життєвий цикл компанії. Системи управління бізнесом. Організаційно-правові форми бізнесу. Кадрова політика. Визначення необхідного персоналу. Критерії добору персоналу. Юридичні моменти бізнесу. Визначення та врахування ризиків. Література [1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12]
Тема 10. Фінансове забезпечення підприємницької діяльності	
Кількість годин: лекції – 1 практ. – 2	ПР4, ПР5
Опис теми	Фінансове планування. План доходів та витрат. План прибутку. План руху грошових коштів. Стартовий капітал: суть, види та основні джерела. Фінансові коефіцієнти ефективності бізнесу. Література [1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12]
Тема 11. Презентація власних проєктів	
Кількість годин: лекції – 0 практ. – 2	ПР4
Опис теми	Основні принципи презентації бізнес-проєкту. Основи та техніки публічних виступів. Тренінг з презентації бізнес-проєктів. Розбір кейсів презентацій відомих бізнесів. Література [1, 2, 3, 5, 8]

Лектор, к.е.н., доцент

А.М. Костюкевич

Автор
Доцент

Аліна КОСТЮКЕВИЧ

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №1536 від [sDateTime_SignWriteAgree_Last]
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП): [oSignECP.sSigner_Sert]
Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000807E2D0054327D00